

מְעִינְתֶיךָ חוּצָה בְּרַחֲבֵת פְּלָגֵי מַיִם, וּבִגְיִן כַּף וַיִּקְרָא שְׁמָהּ
רַחוּבוֹת.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (משלי א) חֲכָמוֹת בַּחוּץ תָּרוּנָה
בְּרַחוּבוֹת תִּתֵּן קוֹלָהּ. הַאִי קָרָא אִיהוּ רִזָּא עֲלָאָה.
מֵאֵי חֲכָמוֹת, אֲלִין חֲכָמָה עֲלָאָה וְחֲכָמָתָא זַעִירָא
דְּאֵתְכֻלִּילַת בַּהּ בְּעֲלָאָה וְשִׂרְיָא בַּהּ.

בַּחוּץ תָּרוּנָה. תָּא חֲזִי, חֲכָמָה עֲלָאָה אִיהִי סְתִימָא דְכָל
סְתִימִין, וְלֹא אֵתִידַע וְלֹא אִיהִי בְּאֵתְגַלְיָא, כְּמָה
דְּאֵתְ אָמַר, (איוב כח) לֹא יָדַע אָנוּשׁ עֲרָפָה וְגו', כִּד
אֵתְפִשֵׁט לְאֵתְנַהֲרָא, אֵתְנַהֲרָא בְּרוּזָא דְעֵלְמָא דְאֵתִי,
וְעֵלְמָא דְאֵתִי אֵתְבְּרִי מִנִּיהּ. כְּדִתְנִן עֵלְמָא דְאֵתִי אֵתְבְּרִי
בְּיוֹד, וְאֵתְכַסִּיא הַאִי חֲכָמָה תִּמְן וְאִינוּן חַד. בְּזַמְנָא
דְּאֵתְעַתֵּד (נ"א דְאֵתְעַטֵּר נ"א דְאֵתְעַבֵּד) כְּלָא בְּרוּזָא דְעֵלְמָא דְאֵתִי
כְּדִקְאֵמְרוּן, כְּדִין הוּא חֲדוּה לְאֵתְנַהֲרָא, וְכֻלָּא בַּחֲשָׂאֵי
דְלָא אֲשַׁתְּמַע לְבַר לְעֵלְמִין.

תּוּ בְּעִיא לְאֵתְפִשֵׁטָא, וְנִפְיֵק מֵהַאִי אֵתְר אֶשָּׂא וּמִיא
וְרוּחָא, כְּמָה דְאֵתְמַר (ע"ד ע"א). וְאֵתְעַבֵּיד חַד קָלָא
דְנִפְקָא לְבַר וְאֲשַׁתְּמַע, כְּמָה דְאֵתְמַר. כְּדִין מִתְמַן וְלַהֲלֵן
אִיהוּ חוּץ, דְהָא לְגוּ בַּחֲשָׂאֵי אִיהוּ דְלָא אֲשַׁתְּמַע לְעֵלְמִין,
הַשְׁתָּא דְאֲשַׁתְּמַע רִזָּא, אֲקָרִי חוּץ, מִכָּאן בְּעִי בַר נֶשׁ
לְאֵתְקַנָּא בְּעַבִּידְתִּיהּ (פְּקוּדֵי רַבִּי ע"א) וְלִשְׂאֵלָא.

בְּרַחוּבוֹת, מֵאֵן רַחוּבוֹת, דָּא הֵהוּא רְקִיעָא דְבֵיהּ כָּל
כְּכַבֵּיא דְנִהְרִין, וְאִיהוּ מִבּוּעָא דְמִימּוּי לָא
פְּסֻקִין. כְּמָה דְאֵת אֵמַר, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וְאִיהוּ רַחוּבוֹת. וְתַמֵּן תַּתֵּן קוֹלָהּ,
עֲלָאָה וְתַתָּאָה וְכֹלָא חֵד.

וּבְגִין דָּא אֵמַר שְׁלֵמָה, (משלי כד) הֵכֵן בַּחוּץ מְלֹאכְתָּךְ
וְעֵתְדָה בַשָּׂדֶה לָךְ וְגו'. הֵכֵן בַּחוּץ, כְּמָה דְאֵתְמַר.
דְּכִתִּיב בַּחוּץ תְּרוּנָה, דְּהָא מִפָּאן קִימָא עֲבִידָא
לְאֵתְתַקְנָא וּמְלָה לְשֹׁאֲלָה, דְּכִתִּיב, (דברים ד) כִּי שֹׁאֵל נָא
לְיָמִים רֵאשׁוֹנִים וְגו', וּלְמַקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד קְצֵה הַשָּׁמַיִם.
וְעֵתְדָה בַשָּׂדֶה לָךְ, דָּא (בראשית כז) שָׂדֶה אֲשֶׁר בֵּרְכוּ יְיָ.
וּבִתֵּר דִּינִדְע בַּר נָשׁ רִזָּא דְחֻכְמָתָא וְיִתְקִין
גְּרַמִּיָּה בָּהּ, מַה כְּתִיב אַחַר, וּבְנִיתָ בֵּיתְךָ. דָּא נִשְׁמַתָּא
דְּבַר נָשׁ בְּגוּפִיָּהּ, דִּיתְתַּקֵּן וְיִתְעַבֵּיד גְּבַר שְׁלִים. וְעַל דָּא
כַּד חָפַר יִצְחָק וְעַבְד בִּירָא בְּשָׁלֹם, לְהֵהוּא שְׁלֹם (נ"א לְמַהוּ
שְׁלִים) קָרִי לִיָּה רַחוּבוֹת, וְכֹלָא כְּדָקָא יְאוּת. זַכָּאִין אִינוּן
צְדִיקָא דְעוּבְדִיהוֹן לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקִימָא
עֲלָמָא. דְּכִתִּיב, (משלי ב) כִּי יִשְׁרִים יִשְׁכְּנוּ אֶרֶץ, יִשְׁכְּנוּ
אֶרֶץ. וְהָא אוּקְמוּהָ.

וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָק. אֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּתִיב,
(בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וּלְחֹשֶׁךְ קָרָא

לִילָה, הָאִי קָרָא אֹקְמוּהָ וְאַתְמָר. אֲבָל תָּא חֲזִי, כֹּל
 עוֹבְדוֹי דְקוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כִּלְהוּ אֵינוֹן מְלִין דְקִשׁוּט
 וְכֹלָא בְרוּזָא עֲלָאָהּ. וְכֹל מְלוֹי דְאוֹרֵייתָא, כִּלְהוּ מְלִי
 מְהֵימְנוּתָא וְרוּזִין עֲלָאִין פְּדָקָא יְאוּת.

וְתָא חֲזִי, לָא זָכָה יִצְחָק כְּאַבְרָהָם, דִּלָּא סָמוּ עֵינׁוֹי וְלָא
 כְּהוּ. אֲבָל רוּזָא עֲלָאָהּ אֵיהוּ הֶכָא, רוּזָא דְמְהֵימְנוּתָא.
 כְּמָה דְאַתְמָר, דְכָתִיב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם, דָּא
 אֲבְרָהָם, דְאֵיהוּ נְהוֹרָא דִימְמָא. וְנְהוֹרָא דִילֵיהּ אֲזִיל
 וְנְהִיר וְאַתְתַּקַּף בְּתַקוּנָא (דף קמב ע"א) דִּיוּמָא.

וּבְגִין כֶּךָ, מַה פְּתִיב, (בראשית כד) וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בֵּימֵי,
 בְּאֵינוֹן נְהוֹרִין דְנְהָרִין. וְאֵיהוּ סִיב, (ד"א ל"ג וְנְהִיר פְּדִין
 אֲזִיל וְנְהִיר) כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (משלי ד) הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נֶכוֹן הַיּוֹם,
 וּבְגִין כֶּךָ, (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. וְלַחֲשֵׁךְ קָרָא
 לִילָה, דָּא יִצְחָק דְאֵיהוּ חֲשֵׁךְ, וְאֵיהוּ אֲזִיל לְקַבְּלָא לִילֵיא
 בְּגִוּיָהּ, וּבְגִין כֶּךָ, אֵיהוּ פֶד סִיב, מַה פְּתִיב, (בראשית כז) וַיְהִי
 כִּי זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהֵן עֵינָיו מֵרְאוּת. הֵכִי הוּא וְדָאִי, דְבִעָא
 לְאַתְחֲשָׁכָא וְלְאַתְדַּבְּקָא (בחסף) בְּדַרְגֵיהּ פְּדָקָא יְאוּת.

אַתָּא רַבֵּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ, וְנָשִׁיק יְדוּי. אָמַר לֵיהּ, שְׂפִיר,
 אֲבְרָהָם נְהִיר מְסֻטָּא דְדַרְגָּא דִילֵיהּ, יִצְחָק
 אַתְחֲשֵׁךְ מְסֻטָּא דְדַרְגָּא דִילֵיהּ, יַעֲקֹב אֲמַאי, דְכָתִיב,
 (בראשית מח) וְעֵינַי יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ מִזָּקֵן. אָמַר לֵיהּ, הֵכִי הוּא

וְדַאי, כְּבָדוֹ כְּתִיב, וְלֹא כָּהוּ. מִזְקֵן כְּתִיב, וְלֹא מִזְקֵנוּ.
 אֲלֵא מִזְקֵן, מִזְקֵן דִּי צַחֲקָא, מִהֵוּא סְטָרָא כְּבָדוּ. לֹא יוּכַל
 לְרֵאוֹת, לְאַסְתָּפְלָא כְּדָקָא חֲזִי, אֲבָל לֹא כָּהוּ. אֲבָל יִצְחָק
 כָּהוּ וְדַאי מְכַל וְכַל, וְאַתְעֵבִיד חֲשָׁף, דִּהָא כְּדִין אֲתֵאֲחִיד
 בֵּיהּ לֵילָה, וְאַתְקֵיִים וְלַחֲשָׁף קָרָא לֵילָה.

(בראשית כו) וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂו בְּנֹו הגָּדוֹל, דְּאַתְכַּלֵּל מִסְטָרִיהּ
 דְּדִינָא קְשִׁיָּא (שם) וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא זִקְנָתִי לֹא יִדְעָתִי
 יוֹם מוֹתִי. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים פד) אֲשֶׁרִי אָדָם
 עֲזָו לֹו בְּךָ וְגו', זַכָּאָה בַר נָשׁ דְּאַתְתַּקַּף בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וַיִּשׁוּי תוֹקֶפִיהּ בֵּיהּ.

יְכוֹל כְּחֻנְנִיהּ מִישָׂאל וְעֲזַרְיָה דְּאַתְתַּקְפוּ וְאָמְרוּ, (דניאל א)
 הֵן אִיתִי אֱלֹהָנָא דִּי אֲנַחְנָא פְּלַחִין יְכוֹל
 לְשִׁינְבוֹתָנָא מִגּוֹ אֲתוֹן נוֹרָא יְקִידְתָּא וּמִן יָדָךְ מְלַכָּא
 יִשְׁזִיב. תָּא חֲזִי, דַּאי לָא יִשְׁזִיב וְלֹא אֲתַקֵּיִים עַלֵּיהּוּ
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲשֶׁתַּכַּח שְׁמִיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 דְּלֹא יִתְקַדֵּשׁ בְּעֵינֵיהּוּ דְּכָלָא כְּמָה דְּאָמְרוּ. אֲלֵא, כִּיּוֹן
 דִּידְעוּ דְּלֹא אָמְרוּ כְּדָקָא יָאוֹת, אֲהֲדְרוּ וְאָמְרוּ, (דניאל א) וְהֵן
 לָא יִדְיעַ לְהוּי לָךְ מְלַכָּא וְגו'. בֵּין יִשְׁזִיב, בֵּין לָא יִשְׁזִיב,
 יִדְיעַ לְהוּי לָךְ מְלַכָּא וְגו'. וְתַנִּינֵן דְּמְלָה אֹדְעַ לְהוּ
 יְחֻזְקָאל, וְשָׁמְעוּ וְקַבִּילוּ מִנִּיהּ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא
 אֲתַקֵּיִים עַלֵּיהּוּ, בְּגִין דִּיקַבְּלוֹן אֲגָרָא. וְכְדִין אֲהֲדְרוּ

וְאָמְרוּ, וְהֵן לֹא יָדִיעַ לַהוּי לָךְ מִלְפָּא וְגו'.
 אֵלֶּא לֹא יִתְתַקַּף בַּר נָשׁ דְּיִימָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 יִשְׁזַבְינְנִי, אוּ אִיהוּ עָבִיד לִי כְּךָ וְכָךְ, אֲבָל יִשְׁוֵי
 תּוֹקֶפִיה בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּי־סִייעַ לִיהּ, כַּד אִיהוּ
 אֲשֶׁת־דֵּל בְּאִינוּן פְּקוּדִין דְּאוּרִייתָא, וְלִמִּיתָךְ בְּאַרְחַ
 קְשׁוּט. דְּכִיוּן דְּאֲתִי בַר נָשׁ לְאַתְדַּכָּא, מְסִייעִין לִיהּ
 וְדֹאֵי, וּבְדֹא יִתְתַקַּף בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ
 יִסִּיעַ לִיהּ, וְיִתְתַקַּף בֵּיהּ, דְּלֹא יִשְׁוֵי תּוֹקֶפִיה בְּאַחְרָא,
 וּבְגִין כְּךָ עוּז לּוּ בְךָ. מְסֻלוֹת בְּלָבָב, דְּיַעֲבִיד לְבֵיהּ
 כְּדָקָא יְאוּת בְּלֹא הִרְהוּרָא אַחְרָא, אֵלֶּא כְּהֵאֵי מְסֻלָּה
 דְּאִיהִי מִתִּישְׁבָּא לְאַעֲבָרָא בְּכָל אַתְר דְּאַצְטְרִיךְ, הַכִּי
 נְמִי.

דְּבַר אַחַר אֲשֶׁר־י אָדָם עוּז לּוּ בְךָ, עוּז, כְּמָה דְּאֲתָ אָמַר,
 (תהלים כט) יי עוּז לְעַמּוֹ יִתֵּן, בְּגִין דְּאַצְטְרִיךְ לִיהּ לְבַר
 נָשׁ דְּיִתְעַסֵּק בְּאוּרִייתָא לְשִׁמְיָהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכָל
 מֵאן דְּאֲתַעֲסֵק בְּאוּרִייתָא וְלֹא אֲשֶׁת־דֵּל לְשִׁמְיָהּ, טַב לִיהּ
 דְּלֹא אַתְבְּרִי. מְסֻלוֹת בְּלָבָב, מֵאֵי מְסֻלוֹת בְּלָבָב, כְּמָה
 דְּאֲתָ אָמַר, (תהלים סח) סוּלוּ לָרוּכַב בְּעַרְבוֹת בֵּיתָ שְׁמוֹ. דָּא
 הָהִיא אוּרִייתָא, דְּאִיהוּ אֲשֶׁת־דֵּל בְּהָ לְאַרְמָא לִיהּ
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלִמְעַבַּד לִיהּ חֲטִיבָא בְּעֵלְמָא.
 תָּא חֲזִי, יַעֲקֹב כָּל עוֹבְדוּי הוּוּ לְשִׁמְיָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוא, וּבְגִין כֶּף קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּה עֲמִיה תְּדִיר, דְּלֹא
אֲעִיד מַנִּיה שְׂכִינְתָּא. דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּקָרָא לִיה יִצְחָק
לְעֶשׂו בְּרִיה, יַעֲקֹב לָא הוּה תַּמָּן, וְשְׂכִינְתָּא אֹדְעַת לָהּ
לְרַבֵּקָה, וְרַבֵּקָה אֹדְעַת לִיה לְיַעֲקֹב.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, תָּא חֲזִי, אִי חָס וְשָׁלוֹם בְּהָהוּא זְמַנָּא
יִתְבַּרְךְ עֶשׂו, לָא שְׁלוּט יַעֲקֹב לְעַלְמִין. אֲלֵא מִעַם
קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּה, וְכֹלָא בְּאַתְרִיה אֲתָא כְּדָקָא חֲזִי.
תָּא חֲזִי, (בראשית כ"ד) וְרַבֵּקָה אֹהֶבֶת אֶת יַעֲקֹב כְּתִיב, וְהָא
אֲתָמַר. וּבְגִין כֶּף שִׁדְרַת בְּגִינִיה דְּיַעֲקֹב, (בראשית כ"ז) הִנֵּה
שָׁמַעְתִּי אֶת אָבִיךָ מְדַבֵּר אֶל עֶשׂו אַחִיךָ יֹאמַר.

וְעַתָּה בְּנֵי שְׁמַע בְּקוֹלִי וְגו'. בְּהָהוּא זְמַנָּא, עָרַב פְּסַח
הוּה, וּבְעֵי יִצְרַח הָרַע לְאַתְבַּעְרָא, וְלִשְׁלֹטָא
סִיְהָרָא, רָזָא (דף קמ"ב ע"ב) דְּמַהִימְנוּתָא. וְעַל דָּא עֲבַדַת תְּרִי
תְּבַשְׂלִין.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, רְמֹז הַכָּא דְּזַמִּינִין בְּנוֹי דְּיַעֲקֹב לְקַרְבָּא
שְׁנַי שְׁעִירִים, חֵד לִי, וְחֵד לְעֹזְאוֹל בְּיוֹמָא דְּכַפּוּרִי.
וּבְגִין כֶּף, קָרִיבֶת שְׁנַי גְּדֵי עֲזִים, (קמ"ה ע"ב) חֵד בְּגִין דְּרָגָא
דְּלַעִילָא, וְחֵד בְּגִין לְכַפֵּיִיא דְּרָגִיה דְּעֶשׂו דְּלֹא יִשְׁלוּט
עָלֶיהָ דְּיַעֲקֹב, וְעַל דָּא שְׁנַי גְּדֵי עֲזִים, וּמִתְרוּוִיְהוּ טָעִים
יִצְחָק וְאָכִיל.

וַיָּבֵא לוֹ יֵין וַיִּשְׁתֵּה, וַיָּבֵא לוֹ יֵין, רְמֹז רְמִיז,

מֵאַתֶּר רְחִיק קָרִיב לִיּה מֵהֵהוּא אַתֶּר (דְּעָשׂוּ). רַבִּי אֶלְעָזָר
אָמַר, רֵמֶז מֵהֵהוּא יִינ דְּכָל חֲדוֹ אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ, בְּגִין
לְחַדְתָּא לִיּה לְיִצְחָק, דְּבַעֵי חֲדוֹה, כְּדָקָא בְּעֵינ חֲדוֹה
לְחַדְתָּא סְטָרָא (דְּלִינְאִי) דִּילִיּהּ, וְעַל דָּא וַיֵּבֵא לוֹ יִינ וַיִּשְׁתֵּי.

(בראשית כז) וַתִּקַּח רַבֵּקָה אֶת בְּגַדֵי עֵשָׂו וְגו', אֶלִין אֵינּוֹן
לְבוּשֵׁין דְּרוּחַ עֵשָׂו מִנְמָרוֹד, וְאֶלִין לְבוּשֵׁי יֶקָר
דְּהוּוּ מִן אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְאַתּוּ לִיְדָא דְנִמְרוֹד, וּבְהוּ הָוָה
צַד צִידָה נִמְרוֹד, דְּכַתִּיב, (בראשית י) הוּא הָיָה גִבּוֹר צִיד (קל"ז

ע"ב, ויקרא ס"ד ע"א) לְפָנַי יִי וְגו', וְעֵשָׂו נִפְק לְחַקְלָא, וְאַגַּח בֵּיהּ
קָרְבָא בְּנִמְרוֹד וְקָטַל לִיּה, וְנִסַּב אֶלִין לְבוּשֵׁין מִנִּיהּ, הָדָא
הוּא דְכַתִּיב, (בראשית כה) וַיֵּבֵא עֵשָׂו מִן הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיפָה,
וְאוּקְמוּהָ. כְּתִיב הֵכָא וְהוּא עֵיפָה, וְכַתִּיב הַתָּם (ירמיה ד) כִּי
עֵיפָה נִפְשֵׁי לְהַרְגִים.

וְעֵשָׂו הָוָה סָלִיק לֹוֹן לְאֵינּוֹן לְבוּשֵׁין לְגַבְהָ דְרַבֵּקָה, וּבְהוּ
הָוָה נִפִיק וְצַד צִידָה, וְהֵהוּא יוֹמָא לָא נָטַל לֹוֹן,
וְנִפְק לְחַקְלָא וְאַתְעַב תַּמָּן. וְכַד הָוָה לְבִישׁ לֹוֹן עֵשָׂו, לָא
הָוּוּ סָלְקִין רִיחִין כָּלְל. כִּיּוֹן דְּלְבִישׁ לֹוֹן יַעֲקֹב, כְּדִין תַּבַּת
אַבְדָּה לְאַתְרָהּ, וְסָלִיקוּ רִיחִין. בְּגִין דְּשׁוּפְרִיָּה דִיעֲקֹב,
שׁוּפְרִיָּה דְאָדָם הָוָה. וּבְגִין כֶּף אֶהְדְּרוּ בְּהֵיָא שְׁעָתָא
לְאַתְרֵיהוּ, וְסָלִיקוּ רִיחִין.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שׁוּפְרִיָּה דִיעֲקֹב (הָדָא) דְאִיהוּ שׁוּפְרִיָּה

דָּאֲדָם אֵיף אֲפָשָׁר, וְהָא תְּנִינָן, תּפּוּחַ עֶקְבוֹ דָּאֲדָם
 הֲרָאשׁוֹן, מִכְּהָה גִּלְגַּל חֲמָה. וְאִי תִּימָא דְכַף הָוָה יַעֲקֹב.
 אֲמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, וּדְאִי הָכִי הָוָה, בְּקַדְמִיתָא עַד לָא
 חָב אָדָם הֲרָאשׁוֹן, לָא הָוּוּ יַכְלִין כָּל בְּרִיין לְאַסְתְּפִלָּא
 בְּשׁוּפְרִיה. כִּיּוֹן דְּחָטָא, אֲשַׁתְּנִי שׁוּפְרִיה וְנִתְמַאֲךָ רוּמִיה
 וְאֲתַעְבִּיד בַּר מְאָה אַמִּין. וְתָא חֲזִי, שׁוּפְרִיה דָּאֲדָם
 הֲרָאשׁוֹן, רְזָא אִיהוּ, דְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה תְּלִיא בְּהָהוּא
 שׁוּפְרָא, וּבְגִין כֶּף, (תהלים ז) וִיְהִי נֶעַם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ.
 וּכְתִיב, (תהלים כז) לַחֲזוֹת בְּנַעַם יְיָ, וְדָא הוּא שׁוּפְרִיה דִּיעֲקֹב
 וְדְאִי, וְכָלָא רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ.

וַיֵּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ. תָּא חֲזִי, וַיֵּרַח אֶת רִיחַ
 הַבְּגָדִים לֹא כְּתִיב, אֶלָּא רִיחַ בְּגָדָיו. כְּמָה דְאֵת
 אֲמַר, (תהלים קד) עוֹטָה אֹר כַּשְׁלֹמָה נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה.
 דְּבַר אַחַר (נ"א דָּא הוּא) וַיֵּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ. דְּכִיּוֹן
 דְּאֶלְבִּישׁ לֹון יַעֲקֹב, סְלִיקוּ רִיחִין בְּהֵיא שְׁעָתָא, וְעַד
 דְּלָא אַרַח (דְּאַרַח) רִיחִין דְּלְבוּשִׁיה, לָא בְּרַכִּיה, דְּהָא כְּדִין
 (לָא) יָדַע דְּאֲתַחֲזִי הוּא לְאַתְּבְּרָכָא, דְּאִי לָא אֲתַחֲזִי
 לְאַתְּבְּרָכָא, לָא סְלִיקוּ כָּל תַּנִּי רִיחִין קְדִישִׁין בְּהַדִּיה,
 הֲדָא הוּא דְּכְתִיב וַיֵּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ.

וַיֹּאמֶר רְאֵה רִיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יְיָ.
 (ק"ב ע"ב) וַיֹּאמֶר, מְלָה סְתִים הוּא. אֵית דְּאֲמַרִּי

שְׁכִינְתָא הוּת, וְאִית דְּאִמְרֵי יִצְחָק הָוָה. כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר
 בְּרָכוּ יי, מֵאֵן שְׂדֵה, דָּא שְׂדֵה (רמ"ט ע"ב) דְּתַפּוּחִים. שְׂדֵה
 דְּאִבְהֵן עֲלָאִין (תמ"ד) סְמִיכוּ לִיה וּמִתְקַנֵּין לִיה.

וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן
 וְתִירוֹשׁ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ, אֲבָל
 (פתח רבי אבא ואמר) תָּא חֲזִי, (תהלים קב) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶל יי
 בְּצַרְתָּה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי. כַּמָּה שִׁירִין וְתוֹשְׁבָחֵן אָמַר דְּוֹד
 מִלְּפָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֹלָא בְּגִין לְאִתְקַנָּא
 דְּרַגְיָה וּלְמַעַבְד לִיה שְׁמָא, כַּמָּה דָּאֵת אָמַר, (שמואל ב' ח)
 וַיַּעַשׂ דְּוֹד שֵׁם, וְשִׁירְתָּא דָּא אָמַר (ס"א ל"ג ליה) כִּד חֲמָא
 עוּבְדָא דָּא לִיעֶקֶב (ס"א דיעקב).

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, יַעֲקֹב אָמַר שִׁירְתָּא דָּא (דה"א), בְּשַׁעֲתָא
 דְּאָמַר לִיה אַבּוּי, (בראשית כז) גִּשְׁה נָא וְאִמְשֶׁךְ בְּנֵי
 הָאֵתָה זֶה בְּנֵי עֵשָׂו אִם לֹא, כְּדִין (ד"א בגין) דְּהוּה (הוּדָה) (דף קמח
 ע"א) יַעֲקֹב בְּעָאקוּ סְגִי, דְּדַחִיל דְּאַבּוּי יַדַּע לִיה
 וְאִשְׁתְּמוּדַע קָמִיה. מַה כְּתִיב, (בראשית כז) וְלֹא הִפִּירוּ כִּי הָיוּ
 יַדָּיו כִּי־דֵי עֵשָׂו אַחִיו שְׁעִירוֹת וַיְבָרְכֵהוּ. כְּדִין אָמַר, (תהלים
 קב) אֶל יי בְּצַרְתָּה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי.

יי הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשְׁפַּת שְׁקָר מִלְּשׁוֹן רַמְיָה, דָּא הוּא
 דְּרַגָּא דַּעֲשׂו שְׁרִיא בֵיה, דְּאִיהוּ שְׁפַת שְׁקָר (ס"א מַה הוּא).
 שְׁפַת שְׁקָר, בְּשַׁעֲתָא דְּאִיִּתִי הֵהוּא חוּיָא לוּוֹטִין עַל

עֲלָמָא, וּבְחֻכֵּימוּ וּבְעֻקְיָמוּ אֵייתִי לְוֹטִין, דְּאֵתְלִטִיא
עֲלָמָא.

תָּא חֲוִי, בְּשַׁעְתָּא דְּאָמַר יִצְחָק לְעֵשׂו, (בראשית כז) וַיֵּצֵא
הַשָּׂדֶה וְצוּדָה לִי צִידָה, בְּה"א, וְאוֹקְמוּהָ. וְנִפְקַע עֵשׂו
בְּגִין דִּיתְבְּרַךְ מִיִּצְחָק, דְּקָאֵמַר לֵיהּ, (בראשית כז) וְאֲבָרְכָכָה
לְפָנַי יִי, דְּאֵלוּ אָמַר וְאֲבָרְכָכָה וְלֹא יִתִּיר, יֵאוּת. כִּיּוֹן
דְּאָמַר לְפָנַי יִי, בְּהֵיא שַׁעְתָּא אֲזִדְעִזַּע כְּרִסֵּי יִקְרָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמְרָה, וּמָה דִּיפּוּק חוּיָא מֵאִינוֹן
לְוֹטִין, וַיִּשְׁתָּאֵר יַעֲקֹב בְּהוּ.

בְּהֵיא שַׁעְתָּא, אֲזִדְמֵן מִיכָאֵל וְאֵתָא קַמִּיהּ דִּיעֲקֹב,
וּשְׁכִינְתָא בְּהַדִּיָּה, וַיִּדַּע יִצְחָק, וְחָמָא לְגֵן עֵדֵן
בְּהַדִּיָּה דִּיעֲקֹב, וּבְרַכִּיָּה קַמִּיהּ. וְכַד עָאֵל עֵשׂו, עָאֵל
בְּהַדִּיָּה גִיְהֵנָם. וְעַל דָּא (בראשית כז) וַיִּחַרְד יִצְחָק חֲרָדָה
גְּדוּלָּה עַד מְאֹד, דְּחָשַׁב דְּלֹא הוּוּ עֵשׂו בְּהֵיא סְטָרָא,
פִּתַּח וְאָמַר, (בראשית כז) וְאֲבָרְכָהוּ גַם בְּרוּךְ יִהְיֶה.

בְּגִין כֵּן, אֲזִדְמֵן יַעֲקֹב בְּחֻכְמָתָא וּבְעֻקְיָמוּ דְּאֵייתִי
בְּרַכָּאן עֲלֵיהּ דִּיעֲקֹב דִּאִיהוּ כְּגוּוֹנָא דְּאָדָם
הֲרָאשׁוֹן, וְאֵתְנַטְלוּ מִהֵוּא חוּיָא דְּאִיהוּ שְׁפַת שְׁקָר.
דְּכַמָּה שְׁקָרָא אָמַר, וְכַמָּה מְלִי דְּשְׁקָרָא עֵבֵד, בְּגִין
לְאַטְעָאָה וְלֵאֵייתָאָה לְוֹטִין עַל עֲלָמָא. בְּגִין כֵּן, אֵתָא
יַעֲקֹב בְּחֻכְמָה וְאַטְעִי לְאַבוּי, בְּגִין לְאֵייתָאָה בְּרַכָּאן עַל

עֲלָמָא, וְלִנְטָלָא מִנִּיהּ מַה דְּמִנַּע מֵעֲלָמָא, וּמִדָּה לְקַבֵּל
 מִדָּה הָוּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קט) וַיֵּאָהֵב קִלְלָהּ וּתְבוֹאָהּ
 וְלֹא חִפֵּץ בְּבִרְכָהּ וּתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. עֲלִיָּה כְּתִיב, (בראשית א)
 אַרְוּר אֶתְּהָ מִכָּל הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה. וְאַשְׁתָּאֵר בֵּיהּ
 לְדָרֵי דְרִין, וְאַתָּא יַעֲקֹב וְנָטִיל מִנִּיהּ בְּרַכָּאן.

וּמִן יוֹמוֹי דְאָדָם, אֲזִדְמִן יַעֲקֹב לְנְטָלָא מִהֵוּא חַיּוּיָא,
 כָּל הַנִּי בְּרַכָּאן, וְאַשְׁתָּאֵר אִיהוּ בְּלוּוִטִין וְלֹא נִפְק
 מִנִּיהּ. וְדוּד אָמַר בְּרוּחַ קוּדְשָׁא, (תהלים קכ) מַה יִּתֵּן לָךְ וּמַה
 יוֹסִיף לָךְ לְשׁוֹן רְמִיָּה חֲצִי גְבוּר שְׁנוּנִים. מַה אֵיכְפֹת לִי
 לְהֵוּא חַיּוּיָא בִישָׂא, דְּאֵייתִי לוּוִטִין עַל עֲלָמָא. כְּמַה
 דְּאָמְרוּ, נַחֲשׁ נוֹשֵׁךְ וּמְמִית, וְלִית לִיהּ הֵנְאָה מִנִּיהּ.

לְשׁוֹן רְמִיָּה, דְרַמִּי לִיָּה לְאָדָם וּלְאַתְתִּיָּה, וְאֵייתִי בִישָׂא
 עֲלִיָּה וְעַל עֲלָמָא. לְבַתֵּר אֶתָּא יַעֲקֹב, וְנָטִיל
 מִדִּילִיָּה כָּל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן. חֲצִי גְבוּר שְׁנוּנִים, דָּא עֵשׂו
 דְנִטֵּר דְבָבוּ (נ"א דְאֵגוּים) לִיעֲקֹב עַל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן, כְּמַה דְאַתָּ
 אָמַר, (בראשית כז) וַיִּשְׁטֹם עֵשׂו אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה וְגו'.

(ד"א ל"ג תא חזי)

וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, הָא
 מְלַעֲיָלָא וּמִתְתָא בְּחַבּוּרָא חָדָא. וְרוּב דְגָן וְתִירוֹשׁ,
 הָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל כְּדַכְתִּיב, (תהלים לו) וְלֹא רָאִיתִי צַדִּיק
 נֶעְזֵב וְזָרְעוּ מִבְּקֶשׁ לָחֶם. תָּא חֲזִי, (שם) נֶעַר הֵייתִי וְגו'.

וְאוֹקְמוּהָ, הַאִי קָרָא שָׂרוּ שֶׁל עוֹלָם אָמְרוּ וְכוּ'. וּבְגִין כֶּךָ
אָמַר וְרוֹב דְּגָן וְתֵרוֹשׁ.

יַעֲבְדוּךָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְךָ לְאוֹמִים, בְּזִמְנָא דְשִׁלִּיט
שְׁלֵמָה מַלְכָּא בִירוּשָׁלַם, דְּכָתִיב, (דברי הימים ב ט)

וְכָל מַלְכֵי הָאָרֶץ וְגו' מְבִיאִים אִישׁ מִנְחָתוֹ וְגו'. (בראשית כז)
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְךָ לְאוֹמִים, בְּזִמְנָא דִּיִּתִי מַלְכָּא מְשִׁיחָא,
דְּכָתִיב, (תהלים עב) וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל מַלְכִים. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר,
כִּלְאָ בְּזִמְנָא דִּיִּתִי מַלְכָּא מְשִׁיחָא, כְּדְכָתִיב וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ
כָּל מַלְכִים כָּל גּוֹיִם יַעֲבְדוּהוּ.

הוּוּה גְבִיר לְאַחִיךָ, הוּוּה, וְלֹא אָמַר הֵיחָה, אוֹ תַהֵיחָה. אָלֵא
דָּא רִזָּא עֵלְאָה דְמַהִימְנוּתָא, דְּאֵלִין אַתּוּוֹן אַנּוּן רִזִּי
דְמַהִימְנוּתָא. ה' לְעֵילָא, וְא"ו בְּאַמְצַעִיתָא, ה' לְבַתָּר.
וּבְגִין כֶּךָ אָמַר, הוּוּה גְבִיר לְאַחִיךָ, לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיִהוּ
וְלְרִדָּאָה לּוֹן, בְּזִמְנָא דְאַתָּא דּוֹד מַלְכָּא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
כִּלְאָ אִיהוּ בְּזִמְנָא דִּיִּתִי מַלְכָּא מְשִׁיחָא, דְּהָא בְּגִין דְּעֵבְרוּ
יִשְׂרָאֵל עַל פְּתַגְמֵי אוֹרֵיִיתָא, כְּדִין (בראשית כז) וּפְרָקַת עֲלוּ
מֵעַל צוֹאֲרֵךְ.

וַיִּתֵּן לְךָ הָאֱלֹהִים רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כָּל הַנִּי בְּרַכָּאן
מַסְטָרָא דְחוּלְקִיָּה דִיעֵקֵב הוּוּ וּמְדִילִיָּה נְטֵל, וְאֵלִין
בְּרַכָּאן הוּוּ קָא בְּעֵי יִצְחָק לְבְרַכָּא לִיָּה לְעֵשׂוֹ, וּבְגִין כֶּךָ
עֵבֵד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְגַרְם לִיָּה לִיעֵקֵב לְנִטְלָא
מְדִילִיָּה.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְהָהוּא נַחֲשׁ אֵייתִי לוֹוֹטִין עַל עֲלָמָא
 וְאֵתְלִטִּיא אַרְעָא, מַה כְּתִיב, (בראשית ג) וּלְאָדָם אָמַר
 כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אֲשֶׁתְּךָ וְגו', אַרְוֵרָה הָאֲדָמָה בְּעֵבֹרְךָ
 וְגו', דְּלֹא תִּהְיֶה עֲבָדָא פִּירִין וְאִיבִין כְּדָקָא יָאוּת. לְקַבֵּל
 דָּא, וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ. (שם) בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה, לְקַבֵּל דָּא
 מִטַּל הַשָּׁמַיִם. (שם) וְקוֹץ וְדֹרְדָר תִּצְמִיחַ לָךְ, לְקַבֵּל דָּא,
 וְרוֹב דְּגָן וְתִירוֹשׁ. (שם) בְּזַעַת אַפֶּךָ תֹּאכַל לֶחֶם, לְקַבֵּל דָּא,
 (בראשית כז) יַעֲבֹדוך עַמִּים וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ לְאוּמִים, דְּאִינוּן
 יַעֲבֹדוּן אַרְעָא וְיִפְלְחוּן בְּחֻקְלָא, כְּמַה דָּאֵת אָמַר, (ישעיה סא)
 וּבְנֵי נֹכַר אֶכְרִיכֶם וְכוֹרְמִיכֶם. וְכֹלָא נָטַל יַעֲקֹב, דָּא
 לְקַבֵּל דָּא, וּמְדִילֵיהּ נָטַל. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גָרִים לֵיהּ
 לְיַעֲקֹב דִּיטוֹל הֵנִי בְּרַכָּאן, לְאֵתְדִבְקָא בְּאַתְרֵיהּ וְחוּלְקֵיהּ,
 וַעֲשׂוּ לְאֵתְדִבְקָא בְּאַתְרֵיהּ וְחוּלְקֵיהּ.

אָמַר רַבִּי חֲזַקִּיָּה, וְהָא חֲמִינֵן דְּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וּמִטַּל
 הַשָּׁמַיִם, אִינוּן בְּרַכָּאן נָטַל עֲשׂוּ לְבִתְרָא, כְּמַה דָּאֵת
 אָמַר, הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבֶךָ וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם
 מֵעַל.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לָאוּ הָאֵי כְּהָאֵי וְלֹא דָּא כְּדָא, כְּמַה
 אֵתְפְּרִשָּׁאן דְּרַגִּין. בְּיַעֲקֹב כְּתִיב, וַיִּתֵּן לָךְ
 הָאֱלֹהִים, וּבְדָא כְּתִיב יִהְיֶה. בְּיַעֲקֹב כְּתִיב, מִטַּל הַשָּׁמַיִם
 וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, בְּעֲשׂוּ כְּתִיב מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וּטַל הַשָּׁמַיִם,
 דְּהָא לָאוּ דָּא אִיהוּ כְּדָא.

וְדַרְגִּין אֶת־פְּרֻשָׁן כַּמָּה וְכַמָּה. בְּגִין דְּבִדָּא דִּיעֲקֹב כְּתִיב
 בֵּיהּ, וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם, דָּא טַל
 עֲלָאָה דְּנִגִּיד מֵעֲתִיק יוֹמִין דְּאֶקְרִי טַל הַשָּׁמַיִם, הַשָּׁמַיִם
 דְּלַעִילָא, טַל דְּנִגִּיד בְּדִרְגָּא דְּשָׁמַיִם, וּמִתַּמָּן לַחֲקֹל
 תַּפּוּחִין קַדִּישִׁין. וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, הָאָרֶץ, (דָּא אָרֶץ דְּלַעִילָא אָרֶץ
 הַחַיִּים) בְּעֵשׂוֹ כְּתִיב וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, בְּיַעֲקֹב מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ
 דָּא אָרֶץ הַחַיִּים דְּלַעִילָא, וַיִּרִית לָהּ בְּאַרְעָא דְּלַעִילָא
 וּבְשָׁמַיִם דְּלַעִילָא. וְלַעֲשׂוֹ בְּאַרְעָא דְּהֶכָּא לְתַתָּא, וּבְשָׁמַיִם
 דְּהֶכָּא לְתַתָּא. יַעֲקֹב לְעִילָא לְעִילָא. עֲשׂוֹ לְתַתָּא לְתַתָּא.
 תּוּ, יַעֲקֹב לְעִילָא וְתַתָּא, וְעֲשׂוֹ לְתַתָּא. וְאִף עַל גַּב
 דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כ"ז) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תִּרְיַד וּפְרַקְתָּ עֵלּוֹ מֵעַל
 צוּאֲרָךְ. מֵהָאִי דְּהֶכָּא לְתַתָּא, אֲבַל לְעִילָא לָא כְּלוּם,
 דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים ל"ב) כִּי חֶלֶק יְיָ עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ. תָּא
 חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּשָׂרוּ לְנִטְלָא בְּרַכָּאן דְּלַהוֹן, יַעֲקֹב וְעֲשׂוֹ.
 יַעֲקֹב נִטַּל חוּלְקִיָּה דְּלַעִילָא, וְעֲשׂוֹ נִטַּל חוּלְקִיָּה לְתַתָּא.
 רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא אָמַר לְרַבִּי אֶלְעָזָר,
 כְּלוּם שְׁמַעְתָּ מֵאֲבִיךָ, אֲמַאי לָא אֶתְקִיִּמוּ בְּרַכָּאן
 דְּבִרְכִיָּה יִצְחָק לְיַעֲקֹב, וְאִינוּן בְּרַכָּאן דְּבִרְיָךְ יִצְחָק לְעֲשׂוֹ
 אֶתְקִיִּמוּ כְּלָהּוּ.

אָמַר לֵיהּ, כָּל אִינוּן בְּרַכָּאן מִתְקִיִּמִי, וּבְרַכָּאן אַחֲרָנִין
 דְּבִרְכִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיַעֲקֹב. אֲבַל מִיָּד,

יַעֲקֹב נָטַל לְעֵילָא, וְעָשׂוּ נָטִיל לְתַתָּא. לְבַתָּר כַּד יָקוּם
מִלְכָא מְשִׁיחָא, יִטּוֹל יַעֲקֹב לְעֵילָא וְתַתָּא וַיִּתְאַבֵּיד עָשׂוּ
מִכְלָא, וְלֹא יִהְיֶה לִיהַ חוֹלְקָא וְאַחְסֵנָא וְדוּכְרָנָא בְּעֵלְמָא,
כַּמָּה דַּאתָ אָמַר, (עובדיה א) וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אִשׁ וּבֵית יוֹסֵף
לְהַבָּה וּבֵית עָשׂוּ לְקֵשׁ וְגו'. בְּגִין דִּיתְאַבֵּיד עָשׂוּ מִכְלָא,
וַיִּרִית יַעֲקֹב תְּרִין עָלְמִין, עֵלְמָא דִּין וְעֵלְמָא דַּאתִּי.

וּבַהֲאִי זְמַנָּא כְּתִיב, (עובדיה א) וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן
לְשַׁפֵּט אֶת הָרַע עָשׂוּ וְהָיְתָה לִי הַמְּלוּכָה. הַהוּא
מְלָכוּ דְעָשׂוּ, דְנָטַל בְּהַאי עֵלְמָא, יְהֵב לִיהַ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא (ס"א יְהֵא לִיהַ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) בְּלַחֲדוּי. וְכִי הִשְׁתָּא לָאוּ אִיהִי
מְלָכוּ מִקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶלְא אַף עַל גַּב דְשִׁלִּיט
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָא וְתַתָּא, הָא יְהֵב לֹון לְשָׂאָר
עַמִּין, לְכָל חַד וְחַד חוֹלְק וְאַחְסֵנָתָא בְּהַאי עֵלְמָא,
לְאַשְׁתַּמְשָׂא בֵּיהַ. וּבַהֲהִיא זְמַנָּא, יִטּוֹל מִכְּלָהוּ מְלָכוּתָא,
וְתֵהָא דִּילִיהַ כְּלָא, דְכְּתִיב וְהָיְתָה לִי הַמְּלוּכָה, לִיהַ
בְּלַחֲדוּי, דְכְּתִיב, (זכריה יד) וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ
בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וַיִּשְׁמוּ אֶחָד.

(בראשית כז) וַיְהִי אַף יִצְחָק יִצְחָק וְעָקֹב וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר,
אַף יִצְחָק יִצְחָק, תְּרִי יִצְחָאוֹת הִלְלוּ לְמָה. אֶלְא (דף קמ"ד ע"א)
חַד דְשְׁכִינְתָא וְחַד דִּיעֲקֹב, דִּהָא כַּד עָאֵל יַעֲקֹב, שְׁכִינְתָא
עָאֵלַת עִמִּיהַ, וְקָמִי שְׁכִינְתָא אַתְּבַרְךָ. דִּיצְחָק הוּא אָמַר

בְּרַכָּאן, וְשְׂכִינְתָא אֹדִי לְהוּ עֲלֵייהוּ. וְכַד נִפְק יַעֲקֹב,
שְׂכִינְתָא נִפְקַת עִמִּיה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב אֲךָ יִצְא יִצְא
יַעֲקֹב, תִּרִי יִצְיָאוֹת כְּחַד.

(בראשית כז) וַעֲשׂו אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ. מִן הַצִּיד לֹא כָּתִיב, אֱלֹא
מִצִּידוֹ, דְּאִיהוּ צִידָה דִּילֵיה, דְּלֹא הָוּה בֵּיתָה בְּרַכָּה,
וְרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ צְוֹחָה וְאִמְרָה, (משלי כג) אַל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם
רַע עֵינַי.

וַיַּעַשׂ גַּם הוּא מִטַּעֲמִים וְגו'. (בראשית כז) יִקּוּם אָבִי,
דְּבוּרִיהָ הָוּה בְּעֵנוֹת, בְּתַקִּיפוֹ רוּחָא, מְלָה דְלִית
בָּה טַעֲמָא, יִקּוּם אָבִי. תָּא חֲזִי, מַה בֵּין יַעֲקֹב לְעֵשׂו,
יַעֲקֹב אָמַר בְּכִסְיָפוֹ דְּאָבוּי, בְּעֵנּוֹת, מַה כְּתִיב, (בראשית כז)
וַיָּבֵא אֶל אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי. מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי, אֱלֹא,
דְּלֹא בַעַל לְאֹדְעֻזְעָא לִי, מְלִיל בְּלָשׁוֹן תַּחְנוּנִים, (בראשית
כז) קוּם נָא שְׁבֵה וְאֶכְלָה מִצִּידִי. וַעֲשׂו אָמַר, יִקּוּם אָבִי,
כְּמָאן דְּלֹא מְלִיל עִמִּיה.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְעָאֵל עֵשׂו, עָאֵל עִמִּיה גִּיהֶנָם,
אֹדְעֻזְעָא יִצְחָק, וְדַחִיל. דְּכְּתִיב, (בראשית כז) וַיִּחְרַד
יִצְחָק חֲרָדָה גְּדוּלָה עַד מָאֵד. פִּיּוֹן דְּכְּתִיב וַיִּחְרַד יִצְחָק
חֲרָדָה גְּדוּלָה, דִּי. מַהוּ (גְּדוּלָה) עַד מָאֵד. אֱלֹא, דְּלֹא הָוּה
דַּחִילוֹ וְאִימְתָא. דְּנַפְל עֲלֵיה דִּיצְחָק, רַבְתָּא, מִיּוּמֵי
דְּאִתְּבְרִי. וְאִפִּילוֹ בַּהֲהִיא שַׁעֲתָא, דְּאִתְּעַקַּד יִצְחָק עַל גְּבִי

מִדְּבַחַּא וְחַמָּא (שְׂכִינְתָא) סְכִינָא עֲלֵיהּ, לָא אֹדְעֵזְעָ. כְּהֵיא
 שְׁעֵתָא דְעָאֵל עֵשׂוּ, וְחַמָּא גֵיהֶנָם דְעָאֵל עֲמִיהּ, כְּדִין
 אָמַר, בְּטָרָם תָּבֵא (שם) וְאַבְרָכְהוּ גַם בְּרוּךְ יְהִי, בְּגִין
 דְחֻמַּת (דְחֻמַּת) שְׂכִינְתָא דְאוּדֵי עַל אֵינוֹן בְּרַכָּאן.

דְּבַר אַחַר, יִצְחָק אָמַר וְאַבְרָכְהוּ, נִפְקָ קָלָא וְאָמַר, גַּם
 בְּרוּךְ יְהִי, בְּעָא יִצְחָק לְמִילֵט לִיהּ לִיעֵקֵב, אָמַר
 לִיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, יִצְחָק, גְּרַמְךָ אָנָּא (אָנָּת) לִיֵּט,
 דְהָא כְּבַר אָמַרְתָּ לִיהּ, (שם) אוֹרְרִיךְ אָרוּר וּמְבָרְכִיךְ בְּרוּךְ.
 תָּא חֲזִי כְּלָא אוּדוֹ עַל אֵינוֹן בְּרַכָּאן, עֲלָאי וְתַתָּאי,
 וְאַפִּילוּ אֵיהוּ חוּלְק עַדְבִּיָּה דְעֵשׂוּ, אוּדֵי עֲלִיָּהוּ
 וּבְרָכִיָּה אֵיהוּ, וְאוּדֵי עַל אֵינוֹן בְּרַכָּאן וְסִלְקִיָּה עַל רִישִׁיָּה
 לְעִילָא. מְנָלָן, דְכָתִיב, (בְּרַאשִׁית ל"ב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה
 הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלַּחְךָ כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי. וַיֹּאמֶר
 שְׁלַחֲנִי, בְּגִין דְאַתְקִיף בֵּיהּ יַעֲקֹב. וְכִי הִיךְ יִכִּיל בַּר נָשׁ
 דְאֵיהוּ גּוּפָא וּבִשְׂרָא, לְאַתְתְּקַפָּא בֵּיהּ בְּמִלְאַכָּא דְאֵיהוּ
 רוּחַ מִמֶּשׁ, דְכָתִיב, (תְּהִלִּים ק"ד) עוֹשֶׂה מִלְּאָכִיו רוּחוֹת
 מִשְׁרָתֵיו אֵשׁ לוֹהֵט.

אַלָּא, מִכָּאן דְמִלְאַכֵי שְׁלִיחֵי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּדִ
 אֵינוֹן נַחְתִּין לְהָאֵי עֲלָמָא גְּלִימִין, וְאַתְגְּלִימוּ
 וּמִתְלַבְּשִׁין (ק"א ע"א) בְּגוּפָא כְּגוּוּנָא דְהָאֵי עֲלָמָא, בְּגִין
 דְהִכֵּי אַתְחֲזִי, דְלֹא לְהַשְׁנֵאָה מִמְּנַהֲגָא דְהָהוּא אַתְרַ דְאֹזִיל

תַּמָּן.

וְהָא אֲתָמֶר, דְּמִשָּׁה כַּד סָלִיק לְעֵילָא, מַה פְּתִיב, (שמות)
 (ד) וַיְהִי שָׁם עִם יְיָ אַרְבַּעַיִם יוֹם וְאַרְבַּעַיִם לַיְלָה
 לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה, בְּגִין מְנַהֲגָא, דְּלֹא
 לְהַשְׁנֵאָה מִהֵוּא אֲתֵר דְּאֵזִיל לְתַמָּן, וְאִינוּן מְלֹאכִין כַּד
 נִחְתּוּ לְתַתָּא פְתִיב, (בראשית יח) וְהוּא עוֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת
 הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ. וְכֵן הֵכָא, הָאִי מְלֹאכָא כַּד נִחְת לְתַתָּא, לֹא
 אֲתֵאבֵק עֲמִיָּה דִיעֶקֶב, אֶלָּא מְגוּ דְהוּא אֲתַלְבֵּשׁ בְּגוּפָא
 כְּגוּוּנָא דְהָאִי עַלְמָא. וְעַל דָּא אֲתֵאבֵק יַעֲקֹב בְּהַדִּיָּה כֹּל
 הַהוּא לַיְלִיא.

תָּא חֲזִי, בְּגִין דְּשִׁלְטְנוּתָא דְהַנִּי, לָאו אִיהוּ אֶלָּא
 בְּלִילִיא וְדָאִי. וּבְגִין כֶּךָ, שִׁלְטְנוּתָא דִיעָשׂוּ לָאו אִיהוּ
 אֶלָּא בְּגִלוּתָא, דְּאִיהוּ לַיְלָה. וְעַל דָּא בְּלִילִיא אֲתַתְקַף
 עֲמִיָּה דִיעֶקֶב, וְאֲתֵאבֵק עֲמִיָּה. וְכַד אֲתָא צַפְרָא, אֲתַחְלַשׁ
 חִילִיָּה, וְלֹא יָכִיל, וְכַדִּין אֲתַתְקַף יַעֲקֹב, בְּגִין דִיעֶקֶב,
 שִׁלְטְנוּתִיָּה בִימָמָא.

וּבְגִין כֶּךָ, פְּתִיב, (ישעיה כ"א) מִשָּׂא דוּמָה אֵלַי קְרָא מִשְׁעִיר
 שִׁמְר מַה מְלִילָה שִׁמְר מַה מְלִיל. דְּהָא כְּדִין
 שׁוֹלְטְנוּתִיָּה דִינִדְיָה דִיעָשׂוּ, דְּאִיהִי שְׁעִיר בְּלִילָה אִיהוּ,
 וּבְגִין כֶּךָ אֲתַחְלַשׁ כַּד אֲתָא צַפְרָא, וְכַדִּין (בראשית לב) וַיֹּאמֶר
 שְׁלַחְנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר.

וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָ כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי. כִּי אִם (ד' קמ"ד ע"ב)

בְּרַכְתָּנִי, כִּי אִם תְּבָרַכְנִי מִבְּעֵי לַיהוָה, מֵאֵי כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי.
 אִם אוֹדִית עַל אֵינוֹן בְּרַכָּאן דְּבְרַכְנִי אֲבֵא וְלֹא תְהֵא
 מְקַטְרְגָא לִי בְּגִינֵי יְהוָה, מַה כְּתִיב, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר לֹא
 יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׂמֹךְ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל וְגו', אֲמֵאֵי
 יִשְׂרָאֵל, אָמַר לַיהוָה, בַּעַל כְּרַחֲמֵי אֵת לָן לְשִׁמְשָׁא לָךְ,
 דְּהֵא אַנְתָּ אַתְּ עֲטַרְת בְּחִילְךָ לְעֵילָא בְּדַרְגָּא עֲלָאָה,
 יִשְׂרָאֵל יְהִי שְׂמֹךְ וְדֵאֵי.

כִּי שָׂרִית עִם אֱלֹהִים, מֵאֵי עִם אֱלֹהִים, סִלְקָא דַּעְתָּךְ
 דְּעֵלִיָּה הוּוּ אָמַר. אֲלֵא אָמַר לַיהוָה, שָׂרִית לְאַתְחַבְּרָא
 וְלֹא זְדוּגָא עִם אֱלֹהִים בְּחַבּוּרָא, בְּזוּוּגָא דְשִׁמְשָׁא
 וְסִיְהָרָא, וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב עַל (ס"א אַת) אֱלֹהִים, אֲלֵא עִם
 אֱלֹהִים, בְּחַבּוּרָא וְזוּוּגָא חֲדָא.

דְּבַר אַחַר, וַיֹּאמֶר, כַּמָּה דָּאֵת אָמַר, (שמות טו) וַיֹּאמֶר אִם
 שְׂמוּעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, אוּפְּ הַכָּא, (בראשית לב)
 וַיֹּאמֶר לֹא יֹאמֶר עוֹד שְׂמֹךְ יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, כְּדִין
 אַתְּ עֲטַר יַעֲקֹב בְּדַרְגֵיהּ, לְמַתְוֵי כְּלָלָא דְאַבְהֵן. מַה כְּתִיב,
 (שם) וַיְבָרַךְ אֹתוֹ שָׁם. מֵאֵי וַיְבָרַךְ אֹתוֹ שָׁם, דְּאוּדֵי לַיהוָה עַל
 כְּלָהוּ בְּרַכָּאן, דְּבְרַכִּיָּה אַבּוּי.

רַבִּי שְׂמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (משלי טו) בְּרָצוֹת יְיָ דְרַכֵּי אִישׁ גַּם
 אוּיְבָיו יִשְׁלִים אֹתוֹ. תָּא חֲזִי, כַּמָּה אֵית לַיהוָה לְבַר
 נֶשׁ, לְאַתְתְּקֵנָא שְׁבִילוּי בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא, בְּגִין

לְמַעַבְד פְּקוּדֵי דְאוֹרֵייתָא. דְהָא אוֹקְמוּהָ, דְוַדְאִי (שמות ק"ז ע"ב, קס"ב ע"ב) תְּרִין מִלְאכִין שְׁלִיחֵן אֵית לְבַר נָשׁ מְלַעֲיֵלָא לְאוֹדוּגָא בְּהַדְיָה, חַד לִימִינָא וְחַד לְשְׁמַאלָא, וְאִינוּן סְהַדִּין בֵּיהּ בְּבַר נָשׁ בְּכָל מַה דְאִיהוּ עָבִיד, אִינוּן מְשַׁתְּכְּחִי תַמָּן וְקָרִינָן לֹון יֵצֵר טוֹב וְיֵצֵר רָע.

אֲתִי בַר נָשׁ לְאַתְדַּכְּפָא וְלֹא שְׁתַּדְּלָא בְּפְקוּדֵי דְאוֹרֵייתָא, הֵהוּא יֵצֵר טוֹב דְאוֹדוּגָא בֵּיהּ, כְּבַר אִיהוּ אֲתַתְקַף עַל הֵהוּא יֵצֵר הָרַע וְאֲשַׁתְּלִים בְּהַדְיָה וְאֲתַהֲפִיף לֵיהּ לְעַבְדָּא. וְכַד בַּר נָשׁ אָזִיל לְאַסְתָּאבָא, הֵהוּא יֵצֵר הָרַע אֲתַתְקַף וְאַתְגַּבַּר עַל הֵהוּא יֵצֵר טוֹב, וְהָא אוֹקִימָנָא. וְדֹאִי כַד הֵהוּא בַר נָשׁ אֲתִי לְאַתְדַּכְּפָא, כַּמָּה תְּקִיפוּ אֲתַתְקַף בַּר נָשׁ, כַּד אֲתַגַּבְּרָא הֵהוּא יֵצֵר טוֹב כְּדִין (משלי אוֹיְבֵיו יִשְׁלִים אֲתוּ, דְהֵהוּא יֵצֵר הָרַע אֲתַכְּפִיא קַמִּיהּ דְיֵצֵר טוֹב. וְעַל דָּא אֲמַר שְׁלֹמֹה, (משלי יב) טוֹב נִקְלָה וְעַבְד לֹו, מְאִי וְעַבְד לֹו, דָּא יֵצֵר הָרַע. וְכַדִּין כַּד אָזִיל בַּר נָשׁ בְּפְקוּדֵי אוֹרֵייתָא, כְּדִין גַּם אוֹיְבֵיו יִשְׁלִים אֲתוּ, דָּא יֵצֵר הָרַע, וְדָאֲתָא מְסֻטְרוּי.

תָּא חֲזִי, בְּגִין דְיַעֲקֹב, אֲבֻטַח בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכַל אֲרַחֲוֵי הוּוּ לְשִׁמְיָהּ, עַל דָּא אוֹיְבֵיו יִשְׁלִים אֲתוּ. וְדָא (ד"א ד"א) סַמְאֵל, חִילָא וְתוֹקְפָא דְעֵשׂוּ דְאֲשְׁלִים עִמִּיהּ דְיַעֲקֹב, וּבְגִין דְאֲשְׁלִים עִמִּיהּ דְיַעֲקֹב, וְאוּדִי לֵיהּ עַל

אִינוֹן בְּרַכָּאן, כְּדִין אֲשֶׁלִים עֲמִיה עֲשׂו, (נ"א כְּדִין אֹדִי לִיה עֲשׂו
 דְּכְתִיב יֵשׁ לִי רַב אָחִי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר לָךְ, דְּהָא אֹדִי לִיה עַל אִינוֹן בְּרַכָּאן דִּלִּיה בְּחַרְבָּא) וְעַד
 דְּלֹא אֲשֶׁתְּלִים עֲמִיה יַעֲקֹב לְגַבִּי הֵהוּא מְמַנָּא דְּאֲתַפְקֵד
 עֲלִיה, לֹא אֲשֶׁלִים עֲמִיה עֲשׂו, בְּגִין כֶּף, בְּכָל אֲתַר
 תּוֹקְפָא דְּלִתְתָּא תְּלִיא בְּתוֹקְפָא דְּלַעֲיִלָּא.

וַיִּחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי אֵיפָה. מִי
 אֵיפָה, מֵאִי מִי אֵיפָה, מִי הוּא זֶה מְבַעֵי לִיה.
 אָלֹא מִי אֵיפָה, דְּקִיִּמָּא שְׂכִינְתָּא תַּמָּן, כִּד בְּרִיךְ לִיה
 יִצְחָק לְיַעֲקֹב, וְעַל דָּא אָמַר, מִי אֵיפָה. מֵאֵן הוּא דְּקָאִים
 הַכָּא, וְאֹדִי עַל אִינוֹן בְּרַכָּאן דְּבִרְכִית לִיה, וְדָאִי (בראשית
 כ"ז) גַּם בְּרוּךְ יִהְיֶה. דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסַתְּכֶם בְּאִינוֹן
 בְּרַכָּאן.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּגִין הֵהִיא חֲרָדָה דְּאֲחֲרִיד יַעֲקֹב
 לְיִצְחָק אָבוֹי, אֲתַעֲנֵשׁ יַעֲקֹב בְּעוֹנְשָׁא דְּיוֹסֶף, דְּחֲרַד
 חֲרָדָה כְּהָאִי, בְּשַׁעֲתָּא דְּאָמְרוּ לִיה, (בראשית ל"ז) זֹאת מִצָּאנוּ.
 יִצְחָק אָמַר מִי אֵיפָה. בְּאֵיפָה אֲתַעֲנֵשׁ יַעֲקֹב, דְּכְתִיב,
 (בראשית ל"ז) אֵיפָה הֵם רוּעִים, וְתַמָּן יוֹסֶף אֲתַאבִּיד וְאֲתַעֲנִישׁ
 יַעֲקֹב. וְאֵף עַל גַּב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסַתְּכֶם עַל יְדוּי
 בְּאִינוֹן בְּרַכָּאן, אֵיהוּ אֲתַעֲנֵשׁ בְּאֵיפָה, דְּכְתִיב אֵיפָה הֵם
 רוּעִים. וּמִתַּמָּן אֲתַאבִּיד מִנִּיה וְאֲתַעֲנֵשׁ כֹּל הֵהוּא עוֹנְשָׁא.
 (בראשית כ"ז) וַיִּחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדוֹלָה, מֵאִי גְּדוֹלָה, כְּתִיב